

Lydia se obvykle koupala o samotě.

Tak jí to vyhovovalo nejvíc, kromě toho se onoho léta neměla s kým koupat. Nemusela se ničeho obávat: její otec seděl na nedaleké skále, maloval si „pobřežní motiv“ a dohlížel, aby se k nim nepřiblížil nikdo nevítaný.

Vstoupila do vody a šla tak dlouho, dokud jí hladina nedosáhla kousek nad pas. Pak se zastavila, sepjala si ruce na týle a čekala, dokud se neuklidní kruhy na vodě a nezačnou zrcadlit jejích osmnáct let.

Pak se položila na hladinu a plavala nad smaragdově průzračnou hloubku. Líbilo se jí, když ji voda nadnášela, připadala si lehoučká. Plavala klidně a tiše. Tentokrát neviděla žádné okouny; jindy si s nimi trochu pohrávala. Jednou se k nim dostala tak blízko, že jednoho málem chytla – a píchla se přitom o jeho hřbetní ploutev.

Po návratu na břeh se spěšně otřela ručníkem a zbytek sušení nechala na slunci a na letním vánku. Pak se natáhla na plochou skálu ohlazenou vlnami. Nejprve si lehla na břicho a opalovala si záda. Celé tělo už měla hnědé, stejně jako obličej.

Oddala se myšlenkám. Myslela na to, že brzy bude večere. Budou mít opraženou šunku se špenátem. To je dobré. Ale sotva to něco změní na tom, že večere je nejnudnější část dne. Otec toho moc nenamluví a její bratr Otto zarputile mlčí. Také on má své starosti. V zemi je mezi inženýry příliš velká konkurence, a proto na podzim odcestuje do Ameriky. U stolu mluvil jen

Filip. Nikdy ale neříkal nic, co by skutečně poslouchala – byly to většinou jen řeči o prejudikátech, právnických trablech, o služebních postupech a podobných věcech, které nemohou nikoho zajímat. Jako by mluvil jen proto, aby někdo něco řekl. Svýma krátkozrakýma očima při tom pátral po nejlepších kouscích jídla na míse.

Přesto měla otce i bratry ráda. Bylo to zvláštní, sedět u prostřeného stolu se svými nejbližšími, které má tolik ráda, a přesto se tak nudit – – –

Otočila se na záda, položila si ruce pod hlavu a upřela oči na modré nebe.

Pomyslela si: Modré nebe, bílá oblaka. Modrá a bílá – modrá a bílá – – – Mám modré šaty s bílými krajkami. Moje nejkrásnější. Ale proto je ráda nemám, má to jiný důvod: tyhle šaty jsem měla na sobě tenkrát.

Tenkrát.

A pak ji napadlo: Miluje mě? Jistěže ano.

Ale miluje mě skutečně – skutečně?

Vzpomněla si na něco, co se odehrálo tak dávno – na jeden večer, kdy seděli sami v šeríkovém loubí. On se ji v rozhorlení pokusil pohladit a ji to vystrašilo. Jemu ale hned došlo, že to neměl dělat – vzápětí ji totiž vzal za ruku, za stejnou ruku, kterou se bránila, a políbil ji tak, jako by jí tím chtěl říct: promiň.

Ano, pomyslela si, určitě mě *skutečně* miluje.

A pak: Miluji ho. Miluji ho.

Myšlenky byly tak silné, že začala současně s nimi pohybovat rty: Myšlenka se stala šepotem: Miluji ho.

Modrá a bílá – modrá a bílá – – – A šplouchající voda.

Náhle ji napadlo, že teprve letos v létě zjistila, jak je příjemné, když se koupe o samotě. Nechápala, jak k tomu došlo. Ale bylo to příjemné. Když se jindy koupaly dívky společně, neobešlo se to bez smíchu, křiku a povykování. Koupat se o samotě je mnohem příjemnější. To hluboké ticho, kdy člověk slyší jen šplouchání vody dorážející na skálu!

Zatímco se oblékala, pobrukovala si písničku:

Až u mne budeš stát,
farář se bude ptát,
zda chceš se navždy stát
manželem mým.

Zpívala beze slov, jen si pobrukovala melodií.

Pan Stille, malíř, si odnepaměti pronajímal každé léto stejný červeně natřený rybářský domek nacházející se daleko v šérách. Maloval borovice. Svého času se o něm říkalo, že objevil borovice v šérách, stejně jako Edvard Bergh břízky na severu země. Stille své borovice maloval nejraději za slunečního světla nebo v dešti, kdy se na slunci leskly jejich vlhké kmeny. K tomu, aby je tak zachytil, ale nepotřeboval, aby pršelo nebo svítlo slunce – uměl to z paměti. Nepohrdl ani tím, když se podvečerní slunce rozzářilo na tenké světlo červené kůže u koruny stromu a v sukovitých větvích. Jeho nejznámější borovice visela v Lucemburském muzeu, pár jich měl také v Národním. Nyní, na konci devadesátých let, mu bylo hodně přes šedesát a s přibývajícími léty se pod vlivem stále silnější konkurence stáhl tak trochu do ústraní. Přesto pracoval usilovně a pilně, stejně jako předtím ve svém namáhavém životě. Kromě toho se naučil své borovice také prodávat.

„Malovat, to není žádné umění,“ říkával. „Před čtyřiceti lety mi to šlo stejně dobře jako teď. Ale prodávat, to je jiná, to se člověk učí dlouho.“

Jeho recept byl vcelku jednoduchý: prodával levně. Dařilo se mu, oženil se, měl tři děti a žil spořádaným životem. Nyní byl už pár let vdovcem. Byl malého vzrůstu, šlachovitý, a díky tomu, že mu v plnovousu připomínajícím mech prosvítala zdravá načervenalá kůže, sám vypadal jako stará borovice.

Malování bylo jeho povoláním, skutečně ovšem miloval něco jiného: hudbu. V jednu dobu se bavil stavěním houslí a snil

o tom, že odhalí zapomenuté tajné postupy této práce. To bylo dávno. Když přišli v sobotu večer k muzice lidé z šér, rád zahrál na své housle – s dýmkou zasunutou v koutku úst.

Obzvláště šťastný byl, když si mohl zazpívat druhý bas v kvartetu. Proto měl toho dne u večere tak dobrou náladu.

„Večer si zazpíváme,“ řekl. „Baron telefonoval. Říkal, že přijede se Stjärnblomem a Lovénem.“

Baron vlastnil nevelké panství na protější straně zálivu. Byl to jejich nejbližší soused a mezi místními lidmi vážený muž. Student Stjärnblom a notář Lovén byli jeho hosty.

Lydia rychle vstala a odešla do kuchyně jakoby za prací. Cítila, že jí hoří tváře.

„Já s vámi zpívat nebudu,“ odporoval Filip.

„Jak chceš,“ zamručel otec.

Jejich kvarteto mělo drobný nedostatek: byli v něm dva první tenoři. Pan Stille mohl stále nabídnout zvučný druhý bas. Baron o sobě tvrdil, že zvládne „stejně mizerně“ zazpívat jakýkoli hlas, ale zůstal u prvního basu. Stjärnblom zpíval druhý tenorový hlas. Cti a zodpovědnosti zpívat první tenorový hlas se dostalo Filipovi a Lovénovi. Filipův tenor byl nevýrazný, slabý, čistý a vroucně lyrický. Lovénův velmi zvučný, Filip se mezi jeho silnými tóny bezmocně ztrácel. O Lovénovi se říkalo, že mu nabízeli angažmá v Opeře. Filip si byl přesto s jistým pocitem pýchy vědom toho, že je ho potřeba, pokud dojde na decentnější melodii. Jeho sok totiž zvládal jen dvě polohy: forte a fortissimo. Lovéna kromě toho při zpěvu zrazovalo jeho vcitování: když ho přemohly bolestné emoce, zpíval falešně, anebo mu přeskočil hlas.

Ottův hlas narušil ticho u stolu.

„Nepovídej,“ poznamenal, „stejně budeš zpívat. Slyšel jsi někdy o nějakém tenoristovi, který dokáže mlčet, když slyší zpívat ostatní?“

„Můžeš zpívat části, které se hodí pro tvůj hlas,“ řekl otec.

Filip se tvářil trochu zarputile a rýpal se ve špenátu. Přemýšlel o tom, že by se snad mohl nechat přemluvit k tomu, aby

s nimi zazpíval *Proč nás teď dálky dělí*, možná i *Blýskání*. Vzpomněl si, jak posledně zpívali *Proč nás teď dálky dělí*. Lovén tehdy začal, jenže baron zacinkal vidličkou o táč s punčem a řekl: „Přestaňte, Lovéne, a nechte zpívat Filipa. Ten to totiž umí!“ Vybavil si také, jak pak zněl jeho zpěv jímavě a lahodně.

Lydia znovu usedla ke stolu.

„Zjistila jsem, co budeme mít k večeři,“ řekla. „Bude to zase šunka, sledě, slanečky, brambory a Ottovi okouni. Víc nemáme.“

„Bude taky pálenka, pivo, punč a koňak,“ doplnil ji Otto.

„Co víc potřebujeme?“ řekl otec. „To je jeden lepší boží dar než druhý.“

Když zpoza poloostrova vyplula baronova malá plachetnice, srpnové slunce se už klonilo k západu. Vítr se utišíl. Plachty byly povislé, ke slovu přišla vesla. Když se loď blížila k molu, muži plachty skasali a vesla odložili. Baron udal ladičkou tón, a zatímco se plachetnice zvolna pohupovala ve vlnách širokého průlivu, všichni tři se pustili do Bellmanova terceta:

Vlny se utiší,
vítr bývá líný,
z břehu když uslyší
naše mandolíny.
Luna si svítí,
voda šíří klidný jas.
Jasmín a kvítí
sytou vůní blaží nás.
Motýlci zlataví
sedají do trávy,
červík už z hlíny své chce ven,
červík už z hlíny své chce ven.

Čistý zpěv se nádherně nesl nad hladinou. Dva staří rybáři, kteří kladli návnady, na chvíli přerušili práci a zaposlouchali se.

„Bravo!“ zavolal Stille z mola.

„Tohle se ti docela povedlo, Lovéne,“ řekl baron. „Až na ,z hlíny své‘, to sedí líp Filipovi. Dobrý den, starý brachu, máš tu nějaký koňak? My vezeme whisky. Krásný den, krásná dámo, milá slečno Lydie,“ dodal baron a své zdvořilosti doplnil tím, že jí poslal vzduchem polibek. „Zdravím vás, mládenci!“

Baron Freutiger byl opálený a větrem ošlehaný bodrý muž s plnovousem jako Nabukadnesar. Přestože se mu už blížila padesátka, dokázal si díky tomu, že bral život s lehkostí, uchovat svou mladistvost. Nepoddával se smutku a nesnázím. Navíc toho hodně zažil. Říkával, že jedním z jeho nejstrašnějších zážitků bylo, když ho chtěli oběsit v Arizoně za krádež koní. V mládí byl černou ovčí své rodiny a zkoušel štěstí v různých koutech světa, to byla pravda. Byl všemuhl. Vydal sbírku cestopisů, jejichž lehká a milá vylhanost mu zajistila jméno ve světě literatury, zkomponoval valčíky, které se hrály na dvorních plesech. Před několika lety zdědil nevelké panství v šérách, kde pod záminkou zemědělské činnosti lovil mořské ptáky a proháněl ženským sukně. Angažoval se také v politice, v posledních volbách kandidoval jako liberál, a možná by byl dokonce skutečně zvolen, kdyby si včas uvědomil, že měl zaujmout poněkud jasnější postoj v otázce boje proti alkoholu.

Nyní – v oslnivě bílém flanelovém obleku a se špinavým starým slamákem neurčitého tvaru – vyskočil z lodi a shromáždil kolem sebe kvartet. Notář Lovén, zaměstnanec celní správy, velký růžovolící muž s blond vlasy, mírně obtloustlý a trochu podobný loutce, se napřímil a zkusil ze sebe vydat několik vysokých tónů. Stjärnblom, mladík z Värmlandu, který měl široká ramena a plaché hluboké oči, se držel spíše vzadu. Přidali se k nim Stille s Filipem, baron udal tón a za zpěvu „Prapor pěvců vzhůru stoupá“ vyrazili všichni do červeného domku, kde se za malou verandou porostlou šlahouny chmele blýskaly láhve a skleničky.

Čím dál víc se smrákalo a na pobledlém severním nebi už zářila Capella, jasná hvězda srpnových večerů.